

OPETUSMINISTERIÖ
Undervisningsministeriet

Kansallinen digitaalinen kirjasto

25.9.2008

Minna Karvonen

Kansallinen digitaalinen kirjasto –hankkeen tausta

Kansalliset linjaukset velvoittavat kirjastojen, arkistojen ja museoiden tietovarantojen digitoinnin edistämiseen sekä niiden verkkosaatavuuden ja pitkäaikaissäilytyksen parantamiseen

- Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia 2007-2015
- Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisen tietoyhteiskuntapolitiikan tavoitteista 2007–2011
- Arjen tietoyhteiskunta –toimintaohjelma 2007–2011: Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanke

Digitaalisessa muodossa olevien kulttuuriaineistojen sekä tieteellisen tiedon merkitys on kasvanut Euroopan unionin toiminnassa

2005: Komission tietoyhteiskuntapolitiikkaa linjaava i2010-strategia

2006: Neuvoston päätelmät kulttuuriaineiston digitoinnista ja sähköisestä saatavuudesta sekä digitaalisesta säilyttämisestä

2007: Neuvoston päätelmät digitaalisessa muodossa olevan tieteellisen tiedon saatavuudesta, levittämisestä sekä säilyttämisestä

Kansallinen digitaalinen kirjasto 2008–2011

- opetusministeriön kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osaston sekä koulutus- ja tiedepolitiikan osaston yhteishanke
- osuutemme Euroopan digitaalisessa kirjastossa, EUROPEANA:ssa

Päätavoitteet

- kirjastojen, arkistojen ja museoiden keskeisten tietovarantojen saatavuuden ja käytettävyyden edistäminen tietoverkoissa
- sähköisten kulttuuriperintöaineistojen pitkäaikaissäilytysratkaisujen kehittäminen

Painopisteet

- yhteinen asiakasliittymä kirjastoille, arkistoille ja museoille
- kirjastojen, arkistojen ja museoiden keskeisten aineistojen digitointi ja saatavuus asiakasliittymän kautta
- sähköisten kulttuuriperintöaineistojen pitkäaikaissäilytysratkaisun kehittäminen
- osaamisen lisääminen

Kansallinen digitaalinen kirjasto –hankkeen toteuttaminen

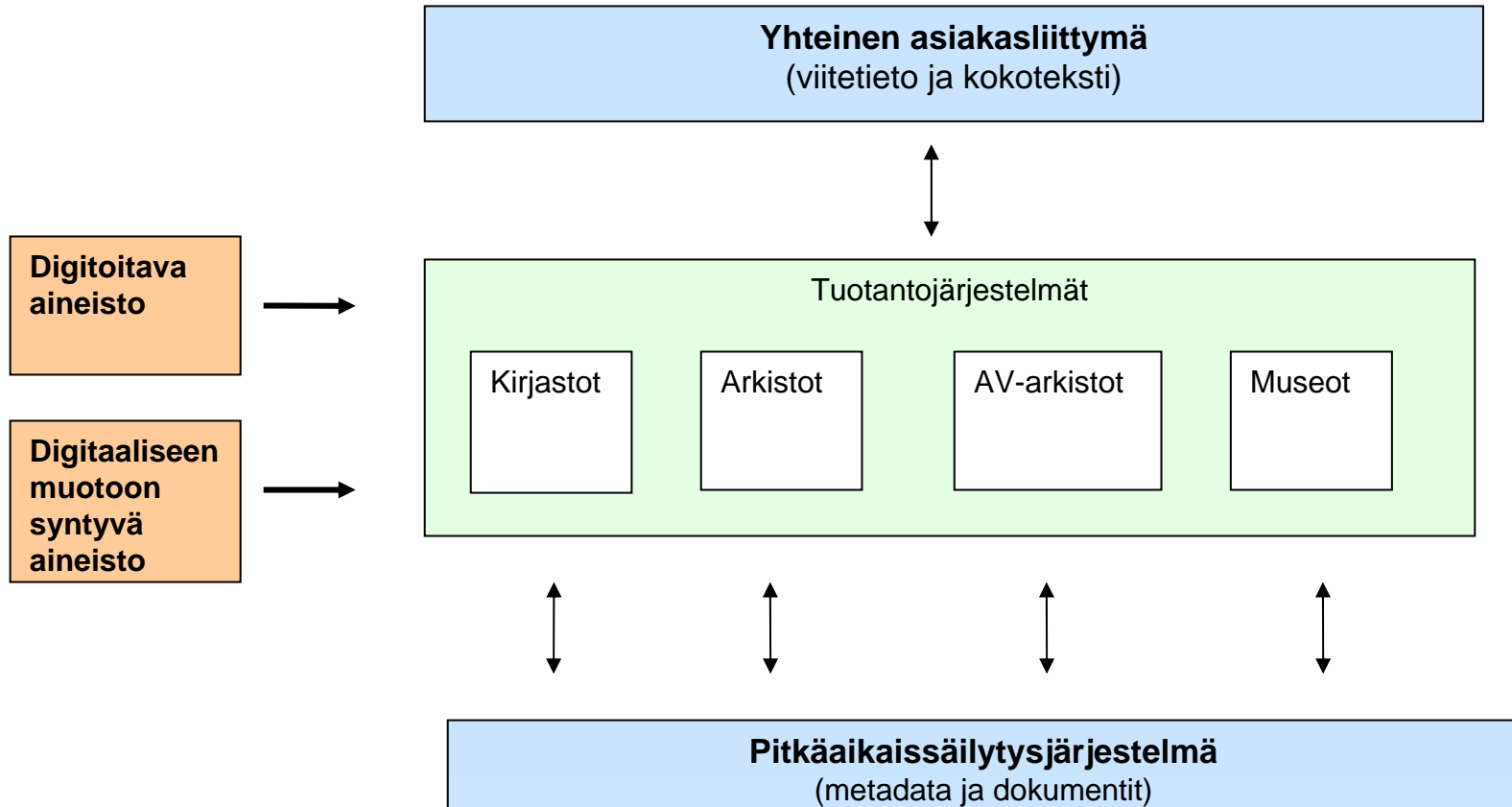
Toteutuksen organisointi

- seurantaryhmä
- ohjausryhmä:
 - saatavuus-jaosto
 - pitkäaikaissäilytys-jaosto
 - tekninen asiantuntijaryhmä

Hankeorganisaatioissa 35 toimijaa ja 70 henkilöä

- ministeriöt sekä kulttuuriperinnön säilyttämisestä vastaavat kansalliset instituutiot
- tieteelliset kirjastot ja yleiset kirjastot
- arkistot
- museot
- yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset, järjestöt ja verkostot

Kansallinen digitaalinen kirjasto -kokonaisuus

Asiakasliittymä kirjastojen, arkistojen ja museoiden keskeisille sähköisille tietovarannoille – kehittämisen lähtökohdat

- **Perustana kirjastojen, arkistojen ja museoiden laaja yhteistyö**
 - Asiakasliittymän kehittämisestä vastaa KDK-hankkeen saatavuusjaosto
 - KDK:n tekninen asiantuntijaryhmä seuraa kansainvälistä kehitystä, valmistelee tekniset linjaukset, tarkentaa määrittelyt ja varmistaa rakennettavan asiakasliittymän yhteismitallisuuden European kanssa
- **Asiakaslähtöisyys – asiakkaiden tarpeet**
 - Nopea ja tuloksellinen tiedonhaku
 - Integroitavuus tiedontarvitsijan prosesseihin
- **Arkkitehtuuri**
 - Käyttöliittymän ja taustajärjestelmien erottaminen toisistaan
 - Asiakasliittymä on **pitkäaikaissäilytysjärjestelmän** hakuliittymä
- **Monipuolinen ja laaja digitaalinen aineisto**

Saatavuus-jaoston kokoonpano

- ***Kristiina Hormia-Poutanen***, Kansalliskirjasto (puheenjohtaja)
- *Majken Bremer-Laamanen*, Kansalliskirjasto
- *Arja-Riitta Haarala*, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto
- ***Eero Hyvönen***, Teknillinen korkeakoulu
- *Mikko Kuutti*, Kansallinen audiovisuaalinen arkisto
- *Henna Lehtinen*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
- *Eija Liukkonen*, Valtion taidemuseo
- *Erkki Lounasvuori*, Helsingin kaupunginkirjasto
- *Markku Mäenpää*, Kansallisarkisto
- *Esko Nummelin*, Porin taidemuseo
- *Leena Paaskoski*, Suomen metsämuseo Lusto
- *Ari Rouvari*, Kansalliskirjasto
- *Päivi Salonen*, opetusministeriö
- *Antti Seppänen*, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- *Toni Suutari*, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
- *Sirkka Valanto*, Museovirasto
- *Katri Vääntinen*, Yleisradio

Teknisen asiantuntijaryhmän kokoonpano

- **Juha Hakala**, Kansalliskirjasto (puheenjohtaja)
- *Risto Blomster*, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
- *Merja Heiskanen*, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
- *Pasi Kurvinen*, Kansalliskirjasto
- *Mikko Kuutti*, Kansallinen audiovisuaalinen arkisto
- *Tommy Lahtinen*, Åbo Akademis Bibliotek
- *Antti Laukkonen*, Kansallisarkisto
- *Ari Lukkarinen*, Tieteen tietotekniikan keskus CSC
- *Ere Maijala*, Kansalliskirjasto
- *Markus Merenmies*, Kansallisarkisto
- **Eetu Mäkelä**, Teknillinen korkeakoulu
- *Janne Mäkelä*, Suomen Jazz ja Pop Arkisto
- *Helena Ojala*, Museovirasto
- *Osmo Palonen*, Mikkelin ammattikorkeakoulu
- *Kari Peiponen*, Valtion taidemuseo
- *Matti Sarmela*, Helsingin kaupunginkirjasto
- *Markku Suvanen*, opetusministeriö

KulttuuriSampo & KDK-asiakasliittymä

- Asiakasliittymän kannalta on keskeistä, että tuotantojärjestelmistä kerätty metatieto on mahdollisimman yhteismitallista
- Jos sisällönkuvailuun käytetään FinnONTOssa tuotettuja ontologioita, aiheenmukainen haku toimii tehokkaasti myös kansallisella tasolla
 - Keskeinen rooli YSO:lla ja siihen perustuvilla erikoisalojen ontologioilla, joita tulee kehittää lisää
 - Paikkatieto-ontologia ja toimijaontologia ovat myös hyödyllisiä, jos ne saadaan laajempaan käyttöön
- Ontologioiden ohella projekti kehittää muitakin välineitä, joista voi olla etua, kuten metadatan laadun tarkistuksen välineet
 - Nämä on sovitettava KDK:n tarpeiden mukaisiksi
- Kulttuurisammon metatiedot voidaan siirtää KDK-asiakasliittymään haettaviksi
 - Tämä edellyttää, että tiedot voidaan muuntaa asiakasliittymän edellyttämään muotoon

KulttuuriSampo & KDK-PAS-sovellus

- KulttuuriSampoon tallennetut dokumentit voidaan säilyttää tuleville sukupolville PAS-sovelluksessa
- PAS-sovellus tarvitsee suuren joukon uusia standardeja; ovatko ne yhteisiä KulttuuriSammon tai FinnONTO:n kanssa?
 - OAIS (Open Archival Information System)
 - Premis (Preservation metadata)
 - METS (Metadata Encoding and Transmission Standard)

Kansallinen digitaalinen kirjasto –hankkeen hyödyt

- vähentää digitoinnin sekä sähköisten aineistojen hallinnan, jakelun ja säilyttämisen päällekkäisiä kustannuksia kirjastoissa, arkistoissa ja museoissa
- parantaa prosessien yhteentoimivuutta, hallittavuutta ja tehokkuutta
- lisää sähköisten tietovarantojen saatavuutta ja helpottaa niiden käyttöä
- säilyttää sähköisten kulttuuriperintöaineistojen potentiaalin opetuksen, tutkimuksen, luovan toiminnan ja yleisen tiedonsaannin sekä elinkeinotoiminnan lähteenä pitkälle tulevaisuuteen

Kansallinen digitaalinen kirjasto - lisätietoja

www.minedu.fi / kulttuuri / kulttuuripolitiikka / linjaukset, ohjelmat ja hankkeet

<http://www.europeana.eu/>

http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/index_en.htm

Minna Karvonen

Pääsihteeri / Kansallinen digitaalinen kirjasto

Puh. (09) 1607 7424

minna.karvonen@minedu.fi